

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Факультет фізичної культури, спорту та психології
Кафедра спортивних дисциплін

Затверджено на засіданні кафедри спортивних дисциплін

Завідувач кафедри В.В.Цибульська
протокол № 2 від 02.09.2024 р.

Назва освітнього компонента <i>Обов'язковий/вибірковий</i>	Професійно особистісне становлення тренера <i>Обов'язковий</i>
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Назва спеціальності	017 Фізична культура і спорт
Назва освітньої програми	ОП Фізична культура і спорт
Рік викладання	2025-2026
Семестр	3 семестр
Викладач	Цибульська Вікторія Вікторівна, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, завідувач кафедри спортивних дисциплін
Профайл викладача	https://fvsp.mdpu.org.ua/kafedra-sportyvnyh-dystsyplin/sklad-kafedry-sportyvnyh-dystsyplin/tsybulska-viktoriya-viktorivna/
Контактна інформація та комунікація (зворотний зв'язок)	+380679404951 Cybulska_Viktoriya@msspu.edu.ua Онлайн-консультації у робочий час: через систему центру освітніх дистанційних технологій, WhatsApp, e-mail
Сторінка освітнього компоненту на сайті центру дистанційних освітніх технологій Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького	

АНОТАЦІЯ ДО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент «Професійно особистісне становлення тренера» – професійно-зорієнтована дисципліна, що займає провідне місце у підготовці здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт». Дисципліна спрямована на формування цілісної системи спеціальних знань та методичних навичок самостійної, творчої поліфункціональної діяльності фахівця галузі фізичної культури та спорту.

Обов'язковий освітній компонент «Професійно особистісне становлення тренера» дозволить сформувати індивідуальну освітню траєкторію здобувача вищої освіти за освітньою програмою Фізична культура і спорт.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Мета освітнього компонента - оволодіння здобувачами вищої освіти спеціальними знаннями та методичними навичками самостійної, творчої поліфункціональної діяльності фахівця галузі фізичної культури і спорту задля ефективної реалізації професійних завдань.

Завдання освітнього компонента:

- сформувати у здобувачів вищої освіти фундаментальні знання та уміння стосовно наукових і практичних відомостей про професійну діяльність фахівця фізичної культури і спорту;
- розкрити сутність підготовленості та професійних завдань тренера, тренера-викладача, фітнес-тренера, спортивного функціонера;
- обґрунтовувати підбір специфічних прийомів професійної майстерності фахівця;
- сформувати позитивну мотивацію до моделювання та реалізації індивідуальної стратегії професійного зростання.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

СК1. Здатність до критичного осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень.

СК2. Здатність розробляти та реалізовувати інноваційні проєкти у сфері фізичної культури і спорту.

СК3. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

СК4. Здатність управляти робочими або навчальними процесами у сфері фізичної культури та спорту, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

СК6. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту.

СК7. Здатність планувати, організовувати та здійснювати самостійні наукові дослідження з проблем фізичної культури і спорту.

СК9. Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН2. Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби.

РН4. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

РН5. Розробляти і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

РН8. Організовувати ефективну роботу колективу, спрямовану на досягнення визначених цілей з урахуванням економічних, правових та етичних аспектів.

РН 10. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

SOFT-SKILLS, ЯКІ ФОРМУЮТЬСЯ В ОСВІТНЬОМУ КОМПОНЕНТІ

Комунікаційні навички

Критичне мислення

Управління часом

Навички вирішення проблем

Командна робота

Організаторські здібності

Креативність

Емпатія

Самомотивація і відповідальність

КОМПЕТЕНТНОСТІ, НАПРАВЛЕНІ НА ДОСЯГНЕННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ, ЯКІ ФОРМУЮТЬСЯ В ОСВІТНЬОМУ КОМПОНЕНТІ

Здоров'язбережувальна компетентність

Екологічна компетентність

Соціальна відповідальність

Компетентність у сфері сталого розвитку

Навички здорового способу життя

Компетентність у сфері психічного здоров'я

Компетентність у сфері інклюзії

Компетентність у сфері формування партнерства для досягнення цілей сталого розвитку

ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Вид заняття	Лекція	Практичне заняття	Самостійна робота	Всього (годин, кредитів)
Кількість годин: денна форма	30	12	78	120 – 4 кредити
Кількість годин: заочна форма	12	8	100	120 – 4 кредити

Підсумковий контроль – екзамен

ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Під час занять вітається активне включення здобувачів в обговорення, виконання практико-орієнтованих завдань, створюється творчий простір для формування практичних умінь і навичок роботи в різних галузях фізичної культури та спорту, дотримується студентоцентризований підхід до здобувачів. При оцінюванні враховується пізнавальна активність, креативність здобувачів, глибина засвоєного матеріалу.

Завдання викладач надає наприкінці заняття, а також висвітлює на сторінці Центру дистанційних освітніх технологій.

При опануванні курсу слід дотримуватись академічної доброчесності. Роботи повинні бути оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування (в т.ч. із використанням мобільних девайсів), втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності є підставою незарахування роботи викладачем. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувач повинен повторно виконати роботу. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування (наприклад, сервіс центру дистанційних освітніх технологій).

Здобувачі вищої освіти можуть брати участь у Проєкті сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichnadobrochesnistj>

Здобувачі мають право на визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті.

Освітній процес під час військового стану здійснюється у синхронно-асинхронному форматі з обов'язковим дотриманням безпекового режиму під час повітряних тривог.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем	Кількість годин Денна форма				Кількість годин Заочна форма				Рекомендована література
	л	пр	ср	всього	л	пр	ср	всього	
Тема 1. Вступ до курсу. Структура професійної діяльності тренера-професіонала.	2	2	4	14	1		8	9	1,7,8
Тема 2. Модельні характеристики професійної кваліфікації тренера.	2		4						
Тема 3. Професійні здібності тренера-викладача, фітнестренера. Особистість тренера та стилі	2	2	4	14	1	1	4	10	3,5,8

керівництва.									
Тема 4. Зміст педагогічної діяльності тренера.	2		4				4		
Тема 5. Педагогічний вплив як основа педагогічної взаємодії.	2		4	6			6	6	7,8,9
Тема 6. Засоби та методи передачі інформації в навчально-тренувальному процесі. Майстерність педагогічного спілкування.	2		6	8	2	1	6	21	2,4,5,6,10
Тема 7. Майстерність розв’язування педагогічних задач.	2	2	8	12			12		
Тема 8. Психологічні особливості та чинники, що зумовлюють успішність професійної діяльності тренера.	2	2	8	22	2	1	12	19	1,3,7,9
Тема 9. Професійна мобільність як основа професійного становлення конкурентоздатного тренера-викладача.	2		8				4		
Тема 10. Професійна мобільність у контексті освітньої євроінтеграції. тенденції й перспективи.	2	2	4	26	2	1	8	19	1,3,7,10
Тема 11. Професійна підготовка майбутніх тренерів як середовище формування професійного вдосконалення.	2		4				8		
Тема 12. Професійна мобільність як основа самовдосконалення та кар’єрних переміщень фахівця.	2		4		2	2	6	16	
Тема 13. Компоненти професійного розвитку фахівців, передумови підвищення ефективності професійної діяльності.	2		4				6		
Тема 14. Технології проектування кар’єри тренера, підвищення кваліфікації та перекваліфікації.	2	2	6	18	2	2	4	20	3,7,9
Тема 15. Шляхи формування професійної майстерності.	2		6				12		1,7,9
Разом	30	12	78	120	12	8	100	120	

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Тема 1. Вступ до курсу. Структура професійної діяльності тренера-професіонала. Основні поняття та категорії. Особа тренера в сучасному спорті та його функціональні обов'язки. Розуміння сутності професійної майстерності тренера-професіонала. Структура підготовленості тренера: загально-теоретична базова; спеціально-теоретична; професійно-педагогічна; професійнопрактична підготовленість тренера.

Тема 2. Модельні характеристики професійної кваліфікації тренера.

Функції тренера. Рівні професійної майстерності тренера.

Тема 3. Професійні здібності тренера-викладача, фітнес-тренера. Особистість тренера та стилі керівництва. Види професійно-педагогічних здібностей тренера. Дидактичні здібності тренера. Перцептивні здібності тренера. Конструктивні здібності тренера. Експресивні здібності тренера. Комунікативні здібності тренера. Організаторські здібності тренера. Особистість тренера як чинник успішності підготовки. Стили керівництва групою: автократичний, авторитарний; демократичний; ліберальний; маніпулятивний; непослідовний

Тема 4. Зміст педагогічної діяльності тренера.

Знання світоглядного, мотиваційного, спортивно-етичного характеру. Знання системи підготовки. Спортивно-прикладні знання.

Тема 5. Педагогічний вплив як основа педагогічної взаємодії.

Вплив занять спортом на всебічний розвиток особистості. Вплив занять спортом на формування морально-вольових якостей. Вплив занять спортом на інтелектуальний розвиток особистості. Можливий негативний вплив спорту на особистість.

Тема 6. Засоби та методи передачі інформації в навчально-тренувальному процесі. Майстерність педагогічного спілкування.

Словесні засоби та методи передачі інформації в навчально-тренувальному процесі. Безпосередній показ як засіб передачі інформації в навчально-тренувальному процесі. Опосередкований показ як засіб передачі інформації в навчально-тренувальному процесі. Допоміжні засоби і методи передачі інформації. Спеціальні пристрої термінової інформації. Особливості професійно-педагогічного спілкування. Суб'єкт-суб'єктний характер спілкування. Функції та структура педагогічного спілкування. Бар'єри у спілкуванні. Стили педагогічного 2 5 спілкування.

Тема 7. Майстерність розв'язування педагогічних задач.

Педагогічна ситуація й педагогічна задача. Етапи розв'язання педагогічної задачі. Конфлікт у педагогічній взаємодії. Рекомендації щодо попередження конфліктних ситуацій і усунення конфліктів в роботі педагогічного колективу.

Тема 8. Психологічні особливості та чинники, що зумовлюють успішність професійної діяльності тренера.

Мотиваційно-ціннісні орієнтири тренера-викладача. Особистісні якості та риси тренера-професіонала.

Тема 9. Професійна мобільність як основа професійного становлення конкурентоздатного тренера-викладача. Розуміння сутності мобільності та її значимості в професії. Історичні та методологічні поняття і категорії. Типи мобільності. Вектори мобільності

Тема 10. Професійна мобільність у контексті освітньої євроінтеграції. тенденції й перспективи. Вища освіта як основний напрям розвитку мобільності з можливістю працевлаштування. Підвищення якості освіти. Державні стандарти підготовки фахівця.

Тема 11. Професійна підготовка майбутніх тренерів як середовище формування професійного вдосконалення. Професійна підготовка у формуванні професійної мобільності майбутнього фахівця фізичної культури і спорту. Основні тенденції розвитку змісту фізкультурно-спортивної освіти у контексті професійної мобільності. Умови та чинники, що впливають на професійну мобільність тренера.

Тема 12. Професійна мобільність як основа самовдосконалення та кар'єрних переміщень фахівця. Сутність процесу самовдосконалення фахівця. Система мотивації кар'єрних переміщень. Поради майбутньому тренеру-викладачу в процесі самовдосконалення.

Тема 13. Компоненти професійного розвитку фахівців, передумови підвищення ефективності професійної діяльності. Складники професійної мобільності фахівця. Діагностика ефективності професійної діяльності.

Тема 14. Технології проєктування кар'єри тренера, підвищення кваліфікації та перекваліфікації. Планування кар'єри як напрям кадрової роботи у спортивній організації. Сучасні методи планування кар'єри. Планування професійного розвитку. Планування кар'єрного зростання.

Тема 15. Шляхи формування професійної майстерності. Етапи професійного становлення особистості. Професійні деформації 2 6 особистості. Синдром емоційного вигорання. Психологічний супровід професійного становлення.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1	Практико-орієнтоване завдання: підготувати наукову доповідь з презентацією та виступити у групі
2	Практико-орієнтоване завдання: кейс із опанування основ професійного становлення фахівця (тренера)
3	Практико-орієнтоване завдання: підготувати проєкт про ефективну реалізацію шляхів формування професійної майстерності тренера та захистити його в групі

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- Охарактеризувати особливості діяльності спортивного тренера.
- Дати характеристику фітнесу та фітнес-тренеру.
- Дати характеристику сучасного стану здоров'я населення України.
- Охарактеризувати стан ринку фітнес-послуг України.
- Сформулювати основні особливості фізкультурно-спортивної освіти.
- Охарактеризувати основні завдання професійної діяльності тренера-викладача з виду спорту.
- Охарактеризувати функції тренера-викладача.
- Від чого, на Вашу думку, залежить конкурентоздатність сучасного фітнес-тренера?
- Назвати основні складові тренерської майстерності.
- Що відносять до позитивних якостей тренера?
- Назвати загальні ознаки професіоналізму тренера.
- Назвати основні критерії ефективності роботи тренера.
- Охарактеризувати функціональні обов'язки тренера
- Що розуміють під професійною компетентністю тренера?

- Схарактеризувати компоненти професійної компетентності тренера
- Дати визначення терміну професійна етика
- Чим характеризується авторитарний, або директивний, стиль роботи тренера?
- Чим характеризуються демократичний, або колегіальний, стиль керівництва?
- Чим характеризуються ліберальний (попустительський, або вільний) стиль керівництва?
- Чим обумовлений індивідуальний стиль керівництва тренера?
- Дати характеристику психологічної складової професійної діяльності тренера.
- Комплексні психічні якості. Охарактеризуйте їх прояв і важливість у тренувальній та змагальній діяльності спортсмена.
- З чим, на Вашу думку, пов'язано реалізація принципу свідомості?
- Охарактеризувати помилки, яких припускається тренер при постановці завдань.
- Що лежить в основі принципу прогресування і оптимальної трудності завдань?
- Яким шляхами реалізується принцип підкріплення?
- Чим обумовлений принцип індивідуалізації?
- Чому необхідно моделювати змагальну діяльність на тренуваннях?
- Якими рисами характеризується стан психічної готовності спортсмена до змагань?
- Чим визначається ступінь впевненості спортсмена в успіху?
- Визначити етапи розвитку людини як суб'єкта праці.
- Визначити професійні деструкції, характерні для педагога, і типові приклади їх прояву у спортивного педагога.
- Визначити причини виникнення професійних деструкцій.
- Визначити сутність феномену «вигорання» у спортивних педагогів і представників комунікативних професій.
- Визначити функції і зміст психологічного супроводу професійного становлення особистості.
- Охарактеризувати шляхи професійного самозбереження.
- Дати визначення поняття психофізіологічна адаптація.
- Дати визначення поняття соціально-психологічна адаптація.
- Дати визначення поняття професійна адаптація.
- Визначити характеристики творчої особистості.
- Перелічити психологічні складові творчого процесу.
- Охарактеризувати особливості творчого мислення педагога.
- Визначити у чому полягає роль передбачення у педагогічному процесі.
- Дати характеристику видів передбачення.
- Охарактеризувати роль інформації, спостережливості в умінні передбачати.
- Визначити, у чому полягають особливості змістовно-цільового передбачення в педагогічній і спортивній діяльності.
- Визначити, у чому полягають особливості організаційно-методичного передбачення в педагогічній і спортивній діяльності?
- Розкрити зміст оперативного, ситуативного передбачення в спортивній діяльності.
- Дати визначення поняття «інновації», проаналізувати їх зміст у професійній діяльності тренера.

- Визначити, у чому полягає інноваційний потенціал спортивного педагога.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми і засоби оцінювання
РН2. Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби.	проблемно-орієнтоване навчання, кейс-метод, мозковий штурм, навчальні дискусії, опрацювання та аналіз наукових публікацій, групові проекти, аналітичний метод, синтетичний метод, інтерактивні лекції та обговорення міждисциплінарних підходів, створення ситуацій пізнавальної новизни, самостійна робота студентів..	Поточний контроль: усна співбесіда за матеріалами розглянутої теми з оцінкою відповідей здобувачів, усні доповіді, презентації, участь у дискусіях, практичний контроль (виконання практико-орієнтованих завдань), самоконтроль. Підсумковий контроль: екзамен
РН4. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	проблемний виклад, проектне навчання, метод кейсів, дизайн-мислення, мозковий штурм, міждисциплінарні воркшопи, тренінги з інноваційної діяльності, командна робота, моделювання ситуацій та презентації розроблених проектів, створення ситуацій пізнавальної новизни, самостійна робота студентів.	Поточний контроль: усне фронтальне опитування здобувачів, практичний контроль (виконання практико-орієнтованих завдань), підготовка повідомлення з презентацією, захист проектів, за обраною темою, самооцінка виконаної роботи. Підсумковий контроль: екзамен
РН5. Розробляти і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.	практичні методи, моделювання професійних ситуацій, проблемно-орієнтоване навчання, кейс-метод, виконання практико-орієнтованих завдань, інтерактивні семінари, аналіз реальних прикладів та рефлексія отриманих результатів, самостійна робота студентів.	Поточний контроль: тестова перевірка знань здобувачів, усний експрес-контроль, презентація, інтерактивні вправи; практичний контроль (звіти про виконані практико-орієнтованих завдань, аналіз кейсів), презентації результатів, самоконтроль, самооцінка та взаємооцінка. Підсумковий контроль: екзамен

РН8. Організовувати ефективну роботу колективу, спрямовану на досягнення визначених цілей з урахуванням економічних, правових та етичних аспектів.	практичні методи, моделювання професійних ситуацій, проблемно-орієнтоване навчання, кейс-метод, виконання практико-орієнтованих завдань, інтерактивні семінари, аналіз реальних прикладів та рефлексія отриманих результатів, самостійна робота студентів.	Поточний контроль: тестова перевірка знань здобувачів, усний експрес-контроль, презентація, інтерактивні вправи; практичний контроль (звіти про виконані практико-орієнтованих завдань, аналіз кейсів), презентації результатів, самоконтроль, самооцінка та взаємооцінка. Підсумковий контроль: екзамен
РН 10. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	практичні методи, моделювання професійних ситуацій, проблемно-орієнтоване навчання, кейс-метод, виконання практико-орієнтованих завдань, інтерактивні семінари, аналіз реальних прикладів та рефлексія отриманих результатів, самостійна робота студентів.	Поточний контроль: тестова перевірка знань здобувачів, усний експрес-контроль, презентація, інтерактивні вправи; практичний контроль (звіти про виконані практико-орієнтованих завдань, аналіз кейсів), презентації результатів, самоконтроль, самооцінка та взаємооцінка. Підсумковий контроль: екзамен

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ФОРМ І ВИДІВ КОНТРОЛЮ

Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в МДПУ імені Богдана Хмельницького» <https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennyyu/dokumenti-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-z-organizatsiyi-osvitnogo-p/> та «Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у МДПУ імені Богдана Хмельницького» <https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennyyu/dokumenti-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-z-organizatsiyi-osvitnogo-p/>.

Бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожного освітнього компонента містить поточний, підсумковий контроль знань та оцінювання самостійної роботи. Робота здобувачів на навчальних заняттях оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів. Самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладач визначає види самостійної роботи здобувачам. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Підсумковий контроль знань – вид контролю, який проводиться наприкінці навчального семестру у формі екзамену, раліку/диференційного заліку.

Загальний бал (ЗБ) з освітнього компонента складається з суми балів, отриманих за навчальну, самостійну роботу та підсумковий контроль знань.

Якщо освітнім компонентом передбачено виконання курсової роботи (КР), загальний бал рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ\text{ ОК} + КР) / 2$, де

Якщо освітнім компонентом передбачено проходження навчальної практики (НП), загальний бал (ЗБ) рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ_{ОК} + НП) / 2$, де ЗБ ОК = 100 балів; НП = 100 балів.

Якщо освітнім компонентом передбачено виконання курсової роботи та проходження навчальної практики, загальний бал (ЗБ) рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ_{ОК} + КР + НП) / 3$, де ЗБ = 100 балів; КР = 100 балів; НП = 100 балів.

Бально-накопичувальна система оцінювання здобувача з освітнього компонента																	
Види навчальної діяльності здобувача, які підлягають оцінюванню		Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11	Тема 12	Тема 13	Тема 14	Тема 15	
	Робота на навчальних заняттях (максимальний сумарний бал – 30):																
	Опрацювання наукової публікації з питань професійного становлення тренера									5							
	Складання картки професійних здібності тренера-викладача			5													
	Практико-орієнтоване завдання: виконати тестових завдань	10															
	Практико-орієнтоване завдання: підготувати та провести в групі інтерактивне завдання з використанням різних додатків	10															
	Самостійна робота студента (максимальний сумарний бал – 30):																
	Практико-орієнтоване завдання: підготувати наукову доповідь з презентацією та виступити у групі	10															
	Практико-орієнтоване завдання: кейс із опанування основ професійного становлення фахівця (тренера)									10							
	Практико-орієнтоване завдання: підготувати проєкт про ефективну реалізацію шляхів формування професійної майстерності тренера та захистити його в групі															10	
Підсумковий контроль: екзамен (максимальний бал – 40)																	
Загальний бал (максимальний бал – 100)																	

Оцінювання видів навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Опрацювання наукової публікації, складання картки	Максимально 5 балів: — 5 балів – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий та ґрунтовний аналіз проблеми, — 4 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, — 3 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, — 1-2 бали – зміст не відповідає темі, є багато недоліків, невідповідність вимогам щодо оформлення, плагіат. — 0 балів – відповідь відсутня
Практико-орієнтовані завдання, тестування, підготовка наукової доповіді з презентацією, кейс, проєкт.	Максимально 10 балів: 9-10 балів - завдання виконане самостійно, повністю без допомоги викладача; має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає самостійно інформаційні джерела, що відповідають завданню; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності; демонструє високий рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ; здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 8 балів - завдання виконане повністю з використанням літератури, запропонованої викладачем; має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає інформаційні джерела до рекомендованих, що відповідають завданню; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності, демонструє високий рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, частково здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 6-7 балів - завдання виконано без допомоги викладача, але відзначається неповнотою викладу думок; уміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; критично ставиться до отриманої від викладача інформації; наводить аргументи, робить необхідні висновки, може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних і нестандартних навчальних ситуаціях, демонструє достатній рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов не вдається 5 балів – завдання виконано з допомогою викладача й відзначається неповнотою викладу думок; не завжди вміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; критично ставиться до отриманої від викладача інформації; наводить аргументи, робить необхідні висновки; може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал лише у стандартних навчальних ситуаціях; демонструє посередній рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, не здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 3-4 балів - завдання виконано фрагментарно після консультації з викладачем або під його керівництвом;

	усвідомлює недостатній обсяг інформації, виявляє розуміння висновків з певного питання; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу, демонструє низький рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, не здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 2-3 балів - завдання виконано фрагментарно під керівництвом викладача; необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією не сформовані; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань; більшість передбачених завдань не виконано 0-1 балів - необхідні завдання, передбачені навчальною програмою не виконані; не має елементарних умінь працювати з навчальною інформацією, необхідні практичні вміння і навички не сформовані

Підсумковим контролем з освітнього компонента є **екзамен**, на його складання надається 40 балів. Екзамен включає 2 теоретичні питання (максимально оцінюється в 15 балів) та 10 тестових завдань (по 1 балу за вірну відповідь) з усіх тем, які входять до програми освітнього компонента.

Критерії оцінювання підсумкового контролю:

Характеристика критеріїв оцінювання знань	Якісна шкала	Оцінювання теоретичного питання, практичного завдання	За 40 бальною шкалою
Високий рівень Характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	відмінно	9-10	36-40
Високий рівень Характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	добре	8	33-35
Достатній рівень Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.	добре	6-7	30-32

Середній рівень Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.	задовільно	5	27-29
Початковий рівень Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.	задовільно	3-4	24-26
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.	не зараховано (з можливістю повторного складання)	2-3	21-23
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватись при виконанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень	не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента)	0-1	1-20

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики, диференційованого заліку	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	добре	
64-73	D	задовільно	
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента

ПОРЯДОК ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ОТРИМАНИХ В НЕФОРМАЛЬНІЙ ОСВІТІ

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>

Викладач надає здобувачам актуальну інформацію про підвищення рівня професійної підготовки та можливе перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Такі рекомендації надаються здобувачам на сторінках освітніх компонентів на ЦОДТ, а також в WhatsApp-групах.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Основна:

1. Волянчук Н. Психологічні засади професійного становлення тренера-викладача : автореф. дис.... д-ра психол. наук. Київ. 2006.
2. Зязюн І. А., Базилевич Н. Г., Дмитренко Т. Г. Педагогічна майстерність: хрестоматія: навчальний посібник К.: Вища школа, 2016. 606 с.
3. Квасниця І. М. Формування професійної мобільності майбутніх тренерів викладачів з виду спорту у закладах вищої освіти. Дис. д-ра філософ. Хмельницький : ХНУ, 2021, 143 с.
4. Костюкевич В. М. Теорія і методика спортивної підготовки (на прикладі командних ігрових видів спорту): навчальний посібник. Київ: КНТ, 2018. 616 с.
5. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання. Т. 2. Київ: Олімпійська література, 2012. 368 с.
6. Петровська Т.В., Жукова Г. В. Педагогічна майстерність: підручник. К.: Видавець Позднишев. 2024. 402 с.
7. Платонов В. Н. Сучасна система спортивного тренування. К.: Перша друкарня. 2021. 672 с. 14

8. Височіна Н. Л. Психологічне забезпечення у системі підготовки спортсменів в олімпійському спорті: монографія. Київ: «Центр учбової літератури». 2017. 384 с.

9. Курлянд З. Н. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. Київ : Знання. 2015. 399 с.

Допоміжна

1. Василенко М. В. Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх фітнес-тренерів у закладах вищої освіти : автореф. дис... д-ра пед. наук. Київ, 2018.

2. Петровська Т. В. Види професійних деформацій тренера-викладача з позиції інтерперсональної поведінки. Теорія і методика фізичного виховання. 2011. № 2. С. 114-117.

3. Свасьєв А. В. Підготовка майбутнього тренера-викладача до професійної діяльності теоретико-методичний аспект : монографія. Запоріжжя: ЗНУ. 2012. 347 с.

4. Надтока О.С. Підготовка майбутніх тренерів-викладачів до виховної роботи у дитячо-юнацьких спортивних школах: дис... к. пед. наук. Запорізький національний університет, Запоріжжя. 2018.

5. Довідник професійно-кваліфікаційних характеристик професій працівників. Вип. 85. Спортивна діяльність. Корпорація Парус. URL: <http://consultant.parus.ua/?doc=02ZCE2944F>

Електронні ресурси:

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського

2. <http://lib-gw.univ.kiev.ua/> - Наукова бібліотека ім. М. Максимовича

3. <https://library.ukma.edu.ua> - Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія»

4. <http://slovopedia.org.ua/29/53392-0.html> - Енциклопедія УСЕ

5. <http://tmfvs-journal.uni-sport.edu.ua/> - Сайт журналу «Теорія і методика фізичного виховання і спорту»